Rekordní počet transplantací ledvin v Plzni a boom potíží s ledvinami

23.2.2023 - Lucie Kocourková | B.Braun ČR

Transplantační centrum FN Plzeň vyrovnalo rekord v počtu transplantací ledvin z roku 2019. Celkem zdravotníci loni transplantovali 35 pacientů. „Loni se sečetla celá řada faktorů od vynikající spolupráce s dárcovskými nemocnicemi i dialyzačními středisky až například po zvýšený počet orgánů od cizinců zemřelých na našem území," vysvětluje cévní a transplantační chirurg Transplantačního centra FN v Plzni profesor Jiří Moláček.

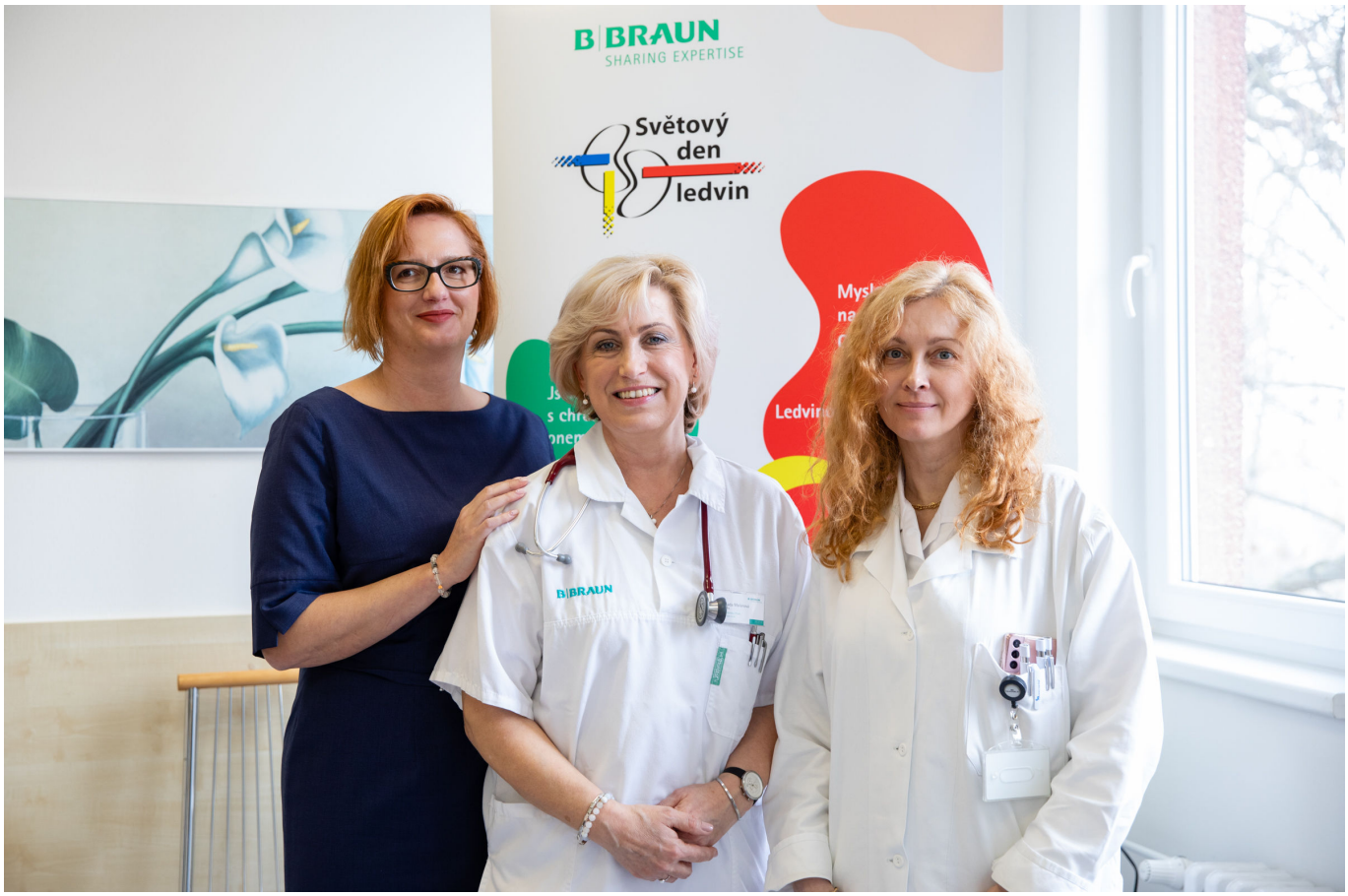

Světový den ledvin 2023: Ve čtvrtek 9. března Dialyzační středisko B. Braun Avitum v Plzni vyšetří kohokoli a bez objednání. Seznam všech otevřených pracovišť: www.svetovydenledvin.cz

Rekordní počet transplantací ledvin

Když ledviny selžou, přichází na řadu dialýza a ruku v ruce s ní pak u relevantních pacientů transplantace. V roce 2022 bylo v ČR transplantováno nejvíc ledvin v historii. Celkem 520 ledvin od zemřelých i žijících dárců. Z toho 35 v Transplantačním centru v Plzni. ***„Jsem nesmírně rád, že jsme se vrátili k předcovidovým číslům, a hlavně k růstovému trendu. Mezi ně patří dobře nastavená kooperace s dárcovskými nemocnicemi v Plzeňském kraji, výborně připravení pacienti, které na čekací listinu připravují dialyzační střediska, zvýšený počet orgánů od cizinců díky změně legislativy, ale třeba i možnost transplantovat orgány od dárců s tzv. rozšířenými kritérii,"*** vysvětluje příčiny profesor Jiří Moláček. V Evropě patří ČR mezi 43 sledovanými zeměmi mezi deset nejlepších a i rok 2023 začala z hlediska počtu transplantací velmi dobře. Zatímco v lednu 2022 bylo v Česku transplantováno celkem 22 ledvin, letos bylo

v prvním měsíci roku pacientům již transplantováno celkem 33 orgánů.

Napravený pacient a prázdné čekací listiny

Mezi transplantovanými pacienty byl 48letý řidič kamionu Martin T. Do hledáčku lékařů se dostal už v roce 2016 kvůli vysokému krevnímu tlaku. Hodnoty 230/160 byly alarmující, ale Martin to přisuzoval náročné a stresové práci. Pacientem nefrologické ambulance se stal o tři roky později. To už měl zvýšenou hladinu kreatininu (200 umol/l) i bílkoviny v moči. Ledviny mu začaly pomalu selhávat. Do ambulance měl docházet pravidelně, ale situaci podcenil. Objevil se tam až o další dva roky později v březnu s únavou, menší chutí k jídlu a otoky na nohou. Bylo ale pozdě a lékaři mu diagnostikovali selhání ledvin. Deset měsíců docházel na dialýzu, byl zařazen na čekací listinu a 10. ledna 2022 mu lékaři v Plzni transplantovali ledvinu. ***„Vím, že jsem situaci podcenil. O to více jsem vděčný zdravotníkům jak na dialýze, tak v transplantačním centru. Upravil jsem životosprávu, změnil jsem práci a poučil jsem se. Z nezodpovědného řidiče kamionu se stal díky drsné životní lekci odpovědný pacient,“*** popisuje změnu Martin T. Novou ledvinu od mrtvého dárce jeho tělo přijalo dobře, jeho životní omezení jsou teď velmi malá a na kontroly chodí pravidelně**.** Transplantovaných pacientů mělo Dialyzační středisko B. Braun Avitum v Plzni v roce 2022 celkem sedm, respektive osm. Poslední prodělal transplantaci 4.1.2023. ***„I pro nás to je z hlediska transplantací úspěšný rok. Vlastně se nám loni zcela vyprázdnila čekací listina a teprve teď chystáme další pacienty. Je zatím zdokonalené vyhledávání dárců a poděkovat musím také celému personálu dialýzy. Kolegové a kolegyně ani v době covidu nepolevili v přípravách na transplantace, celkové číslo je tedy do značené míry i jejich zásluha,“*** popisuje primářka dialýzy B. Braun Avitum v Plzni MUDr. Lada Malánová. Celkově bylo v síti 23 dialyzačních středisek B. Braun Avitum v ČR připraveno na transplantaci a následně ve specializovaných centrech transplantováno rekordních 84 pacientů.

Boom potíží s ledvinami

Další, bohužel už ne tak pozitivní faktor, zaznamenali zdravotníci v počtu nových pacientů v nefrologických ambulancích. Jen *do* nefrologické ambulance B. Braun Avitum v Plzni přišlo loni celkem 162 nových pacientů. To je ve srovnání s minulými „*covidovými*“ lety nárůst o více než‘ 100 %. ***„Za nárůstem počtu pacientů je jednoznačně zanedbaná prevence v době covidu. Pandemie snížila počty lidí, kteří k nám posílali praktici a teď je jasně vidět, jak nás to dohání. Úplně negativně to ale nehodnotím. Horší by bylo, kdyby se na ty lidi vůbec nepřišlo. Jsem přesvědčená, že se časem ta situace stabilizuje,“*** vysvětluje Lada Malánová. V současnosti má dialyzační středisko v Plzni 2900 pacientů v nefrologické ambulanci a zhruba 90 pravidelně dialyzovaných. Polovina z dialyzovaných pacient jsou diabetici. Ne každý diabetik je ale dialyzovaný jen z důvodu diabetického onemocnění ledvin. ***„Kromě diabetu jsou hlavními rizikovými faktory hypertenze, obezita a ateroskleróza. Z toho jasně vyplývá, že klíčový je životní styl. Tedy pohyb, přiměřené množství a dobrá skladba jídla, pitný režim, omezení alkoholu a žádné kouření,“*** vypočítává profesorka Jitka Mlíková Seidlerová, primářka II. Interní kliniky FN Plzeň. I kvůli tomu se B. Braun na Světový den ledvin 9. března 2023 vrací k předcovidové praxi otevření dveří všech našich 23 dialyzačních středisek a nefrologických ambulancí. Bezplatně a bez objednání může kdokoliv přijít mezi 8 a 15 hodinou. ***„Naši zdravotníci mu během 10-15 minut udělají preventivní vyšetření ledvin. Každý rok jsme před covidem takto vyšetřili tisíce lidí a desítky až nižší stovky jsme doporučili k dalšímu podrobnému vyšetření. Dává to smysl,“*** říká ředitel sítě dialyzačních středisek B. Braun Avitum MUDr. Martin Kuncek.

Každý diabetik může mít svou nemoc pevně pod kontrolou

V Česku žije podle odhadů 350-400 tisíc lidí s diabetem a s onemocněním ledvin. Velkou část z nich ale statistiky nezachytí, protože o nich lékaři nevědí, nebo jim v časných stádiích nepřikládají velký

význam***. „Cukrovka sice nebolí, ale o to více škodí, pokud se na ní nepřijde včas. Neléčený diabetes mellitus vede ke slepotě, ztrátě dolních končetin, k selhání funkce ledvin, předčasnému stárnutí tepen a následné mrtvici nebo infarktu myokardu. Vzhledem k vysokému výskytu diabetu mellitu - více než 10% obyvatel ČR, ze kterých je přes 90% diabetiků 2. typu, diagnostika spočívá na bedrech praktických lékařů. Každý diabetik by měl vědět, že může své onemocnění mít pevně pod kontrolou a že pokud má cukrovku dobře kompenzovanou, nemusí se komplikací obávat. Očekávaná délka života u diabetiků s glykovaným hemoglobinem pod 46 mmol/mol je stejná jako u nediabetiků,“*** uzavírá apelem na správnou prevenci diabetoložka z II. Interní kliniky FN Plzeň MUDr. Ivana Flanderová.